Ankenævnet for Forsikring

898/12

Den 3. september 2012 blev i sag nr. 81.683:

xxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxxx xxxxxx

mod

Lærerstandens Brandforsikring G/S
Farvergade 17
1463 København K

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har familieforsikring i Lærerstandens Brandforsikring G/S. Hun klager over størrelsen af den af selskabet udbetalte erstatning for 2 sofaer og 6 lænestole, der blev ødelagt ved en oversvømmelsesskade.

Selskabet fastsatte indledningsvis erstatningen til 14.000 kr., men har i forbindelse med sagens indbringelse for nævnet hævet erstatningen til 30.000 kr.

I sin klage til nævnet har klageren bl.a. anført:

> "1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. …
> - Den erstatning, de har anvist, er reelt ikke genanskaffelsesprisen, men en omsætningsværdi. Det er vel det beløb, auktionshuset vurderer at ville kunne få ind for sådanne møbler. Vi kan på ingen måde for de 14.000 kr. gå ud og købe to fulde sofasæt af tilsvarende kvalitet og stand, som dem vi havde.
> - Der skal ikke gøres fradrag for alder og brug, navnlig ikke for 'banansættet'. Det skal der kun, hvis nytteværdien var væsentligt nedsat før skaden. Nytteværdien var overhovedet ikke nedsat før skaden, tværtimod var beige sæt i vældig god stand, det ene sågar i perfekt stand. (Baggrunden for dette princip, som også fremgår af FAL § 37, er jo netop, at nytteværdien af genstande såsom møbler oftest ikke falder nævneværdigt for den sikrede, selvom det er tilfældet for omsætningsværdien.)
> - Med en erstatning på 14.000 kr. vil vi økonomisk være stillet langt ringere end før skaden, da vi ikke for det beløb kommer i nærheden af at kunne købe erstatningsmøbler af tilsvarende kvalitet og stand, men i givet fald må have flere penge op af lommen.
> Forsikringsaftalelovens § 39 er ikke til hinder for, at man tager udgangspunkt i, hvad der svarer til nyprisen for tilsvarende møbler, jf. den dom om sølvbestik, der er omtalt i klagen til LB af 23.9. 2011.
> …

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? …
Vi ønsker at opnå følgende:
- prisen for istandsættelse af møblerne, eller
- prisen for nye snedkerlavede møbler af tilsvarende god kvalitet som de skadede, eller
- at LB alternativt vælger at foranledige møblerne repareret. Vi vil være helt indforstået og fuldt ud tilfredse hermed."

Ved brev af 22/3 2012 til nævnet har selskabet hertil bl.a. bemærket:

"**Vores afgørelse:**
Det fremgår af de ovenfor gengivne forsikringsbetingelser, at for genstande, der var mere end to år gamle, er selskabet berettiget til at fastsætte erstatningen til genanskaffelsesprisen for tilsvarende nye genstande med rimelig fradrag for værdiforringelse, såfremt nytteværdien er væsentligt nedsat.

Vi finder i den forbindelse for en god ordens skyld anledning til at bemærke, at det ikke findes godtgjort at nærværende møbler er antikviteter eller på anden måde har karakter af at være samleobjekter, for hvilke der ikke kan gøres fradrag for alder og brug gældende.

Efter vores fornyede gennemgang af sagen er det vores opfattelse, at møblernes nytteværdi var nedsat i så væsentligt et omfang, at der kan foretages rimeligt fradrag for værdiforringelse. Ved vurderingen heraf har vi bl.a. lagt vægt på følgende:

1. Møblernes alder
Vores medlem har under sagen oplyst, at de overtog det ene møbelsæt fra vores medlems svigerforældre i 1997, og at møblerne forinden var blevet renoveret. Ifølge vores medlem er der tale om 'sjældne, fine, gamle snedkermøbler, der før skaden fremstod i perfekt (renoveret) stand.'

Om det andet møbelsæt har vores medlem alene oplyst, at det stammer fra vores medlems mands (…) moster, og at det er et mere almindeligt og knap så dyrt, men i fin stand.

Til brug for vurdering af, i hvilket omfang møblernes nytteværdi var nedsat før skaden har vi i skrivelse af 3. februar 2012 anmodet vores medlem om nærmere at redegøre for, hvornår møblerne fra henholdsvis [klagerens ægtefælle]' forældre og [klagerens ægtefælle]' moster er fremstillet. I relation til den nævnte renovering af det ene møbelsæt har vi bedt vores medlem at fremsende dokumentation for denne samt om at præcisere, hvornår denne renovering fandt sted samt at redegøre for, hvad renoveringen bestod i. Endvidere er vores medlem blevet bedt om at oplyse, hvorvidt møblerne fra [klagerens ægtefælle]' moster har været renoveret og i bekræftende fald, hvad denne renovering bestod i.

I svarskrivelse af 15. februar 2012 oplyser vores medlem, at de overtog møbelsættet fra [klagerens ægtefælle]' moster i 1989, og at det på et tidligere tidspunkt var blevet ombetrukket, men at det ikke er muligt at dokumentere dette. Desuden oplyser vores medlem, at det ikke er muligt at redegøre for, hvornår møblerne er fremstillede, eller hvornår 'banansættet' er blevet renoveret. Afslutningsvist fastholder vores medlem, at møblernes nytteværdi slet ikke var nedsat for dem forud for skaden.

Henset til, at møblerne efter det oplyste stammer fra vores medlems svigerforældre, samt fra vores medlems mands moster, som døde i henholdsvis 1997 og 1989 kan det som ubestridt lægges til grund, at møblerne er fremstillet før disse årstal. Vi finder i den forbindelse anledning til at bemærke, at vores medlem nævner, at møblerne er fra '[klagerens ægtefælles]

forældre', men at det ikke i den forbindelse klart fremgår, om det også er dem, der har ladet møblerne fremstille.

Uagtet vores anmodning om præcisering og dokumentation for alder og eventuel renovering, har vores medlem ikke været i stand til at skaffe disse oplysninger. I forlængelse heraf har vi fremsendt medlemmets fotos til … Antik med henblik på en vurdering af, hvornår møblerne er fremstillet. … Antik var af den klare opfattelse, at møblerne er fremstillet 'slut 1930 først 1940' erne'.

Til støtte for at møblerne er fremstillet omkring 1940 fremlægger vi tillige kopier af forskellige sider fra internetauktioner, alle omhandlende 'banansofaer'.

Det fremgår af klagen til Juridisk afdeling, at vores medlem har konsulteret en møbelpolstrer, som har vurderet, at møblerne fra svigerforældrene har en restlevetid på 25 år. Hvis denne restlevetid sammen med den vurderede fremstilling i ca. 1940 lægges til grund, har møblerne fra svigerforældrene på skadetidspunktet (2011) været anvendt som møbler i ca. 75 % af deres samlede forventede levetid. Allerede henset hertil, er det vores vurdering, at nytteværdien er væsentligt nedsat, hvorfor der kan ske rimelig fradrag for værdiforringelse.

I relation til møblerne fra mandens moster, har møbelpolstreren, som vores medlem har konsulteret, ikke givet et bud på restlevetiden. Henset til vores medlems egne oplysninger om, at disse møbler ikke er lige så fine og i lige så god stand, finder vi, at restlevetiden nærmere skal fastsættes til 10 år. Ved vurderingen heraf har vi bl.a. også tillagt det betydning, at der - uagtet at dette er udokumenteret - ifølge vores medlem alene er sket ombetrækning af disse møbler forud for overtagelsen i 1989, således minimum 22 år før skybrudsskaden. Hvis denne restlevetid sammen med den formodede fremstilling i ca. 1940 lægges til grund, har møblerne fra mosteren på skadetidspunktet (2011) været anvendt som møbler i ca. 85 % af deres samlede forventede levetid. Henset hertil, er det vores vurdering, at nytteværdien er væsentligt nedsat, hvorfor der kan ske rimelig fradrag for værdiforringelse.

2. Møblernes design/udseende og anvendelighed

Af de fremsendte fotos fremgår det, at der er tale om møbler, som i stilen ikke indgår i nutidens modebillede. Uagtet om vores medlem er af den overbevisning, at møblerne er 'sjældne, fine og gamle' og at de ikke havde planer om at sælge dem, er det vores opfattelse, at møblernes udseende i sig selv medfører en væsentlig nedsættelse af nytteværdien. Også under henvisning hertil er det således vores vurdering, at der kan ske rimelig fradrag for værdiforringelse.

3. Brug

Vores medlem har ikke kunnet fremskaffe dokumenterede oplysninger om møblernes brug forud for overtagelsen, herunder om omfanget af renoveringen af det ene møbelsæt før 1997 og den mulige ombetrækning af det andet møbelsæt før 1989.

Som det fremgår af de vedlagte fotos fra vores medlem blev møblerne brugt, hvilket giver en naturlig slitage på disse. Selvom vores medlem oplyser, at møblerne kun anvendes lejlighedsvist, er det vores opfattelse, at 'tidens tand' bl.a. har stor indflydelse på især møbelstoffet, som mørner og fjedre, som med tiden bliver slappe. Også under henvisning hertil er det vores vurdering, at nytteværdien er væsentligt nedsat, hvorfor der kan ske rimelig fradrag for værdiforringelse.

4. Nedsættelse af nytteværdien for vores medlem

I klagen til Juridisk afdeling fremhæves det, at vores medlem og hendes mand 'kunne have haft fuld nytte af sofasættene formentlig resten af deres levetid', hvorfor nytteværdien 'på ingen måde (var) nedsat'

Vi finder det i den anledning relevant at henvise til AK 62.322, hvor resultatet illustrerer, at det er den faktiske anvendelse, og ikke den konkrete forsikringstagers fremadrettede vurdering af nytteværdien, der er afgørende ved vurdering af, hvorvidt nytteværdien i forsikringsbetingelsernes forstand er nedsat eller ej.

Genanskaffelsesprisen for tilsvarende nye genstande
I klagen til Juridisk afdeling nævnes det, at det ifølge laugmester … ikke er muligt at købe tilsvarende møbler fra nye.

Vores medlem har fremlagt oplysninger om, at [møbelfirma] har vurderet nyprisen for de to sofasæt til ca. 50.000 kr. pr. sæt.

I forbindelse med vores behandling af klagen fra ankenævnet har vi anmodet … Antik om at komme med en vurdering af, hvad det vil koste at fremstille tilsvarende møbler. Henset til, at snedkerudgifterne vil være lagt højere i dag, er … Antiks umiddelbare vurdering, at det vil koste ca. 25.000 pr. enhed; således i alt 200.000 kr. at fremstille tilsvarende møbler. Uagtet, at vores medlem flere gange selv har gjort opmærksom på, at det ene sæt møbler er af en finere stand end det andet, er vi indstillede på at lægge prisen på 100.000 kr. til grund for begge sæt.

Samlede vurdering af den nedsatte nytteværdi
Som ovenfor nævnt, havde møbelsættet fra svigerforældrene på skadetidspunktet været anvendt som møbler i ca. 75 % af deres samlede forventede levetid, mens møbelsættet fra mosteren havde været anvendt ca. 85 % af deres samlede forventede levetid.

Henset hertil, samt til de øvrige nævnte faktorer, som tillige indgår ved vurderingen af evt. fradrag for værdiforringelse; således design/udseende, anvendelighed og brug, er det vores vurdering, at møblernes nytteværdi som minimum er nedsat med henholdsvis 80 % (møblerne fra svigerforældrene) og 90 % (møblerne fra mosterne) i forhold til den anslåede nypris på 100.000 kr. pr. sæt. Med udgangspunkt heri, er det vores vurdering, at vores medlem således er berettiget til henholdsvis 20.000 kr. for møblerne fra svigerforældrene og 10.000 kr. for møblerne fra mosteren; i alt 30.000 kr.

Vores medlem har på tidspunktet for indbringelse af klagen for nævnet fået udbetalt 7.000 kr. pr. sofasæt; i alt 14.000 kr. Differencen på 16.000 kr. vil hurtigst muligt blive overført til vores medlems konto med tillæg af renter efter Forsikringsaftalelovens § 24, stk. 1.

Reparation contra erstatning
Vores medlem har anført, at man gerne vil have møblerne repareret, således at de fremstår i samme stand som før skaden. Prisen for renovering af møblerne er i klagen til Juridisk afdeling oplyst til at udgøre 96.500 kr. Da det fortsat er vores overbevisning, at vores medlem med den tilpassede erstatning på 30.000 kr. økonomisk set er stillet i samme situation som før skaden, kan vi under henvisning til FAL § 39 ikke tilbyde at være behjælpelig med en reparation, der i så omfattende grad overstiger møblernes økonomiske værdi.

Konklusion
På baggrund af sagens oplysninger - herunder de fremsendte fotos af møblerne - er vi fortsat af den overbevisning, at møblernes nytteværdi er væsentligt nedsat. Ved vurdering heraf har

vi bl.a. lagt vægt på møblernes udseende, og at der er tale om gamle møbler med nedsat anvendelighed, der - som det fremgår af de fremsendt fotos - bliver anvendt med deraf følgende slitage. Selvom vores medlem oplyser, at møblerne kun anvendes lejlighedsvist, er det vores opfattelse, at "tidens tand" har indflydelse på især møbelstoffet, som mørner og fjedre, som bliver slappe. Endvidere er det vores vurdering, at vores medlems egen opfattelse af nytteværdien ikke er relevant ved denne vurdering, jf. kendelse nr. 62.322.

Efter vores fornyede gennemgang af sagen må vi fastholde, at vi med den opgjorte erstatning på 30.000 kr. for de to møbelsæt - i overensstemmelse med forsikringsbetingelsernes pkt. 3 – har opfyldt vores erstatningsforpligtelse."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**3.3 Erstatningsopgørelsen**
Erstatningen skal så vidt muligt stille sikrede i samme økonomiske situation, som umiddelbart før skaden fandt sted. Selskabet kan vælge mellem følgende måder at erstatte tabet:

A. Reparation
Selskabet betaler, hvad det koster at lade genstanden reparere, så den er i væsentlig samme stand som før skaden. Herved forstås, at genstanden i sin ydelse, sin anvendelse og sit udseende i al væsentlighed har samme nytteværdi* for sikrede som før skaden.
Der ydes ikke erstatning for farveforskelle, når udseende efter beskadigelse eller reparation kun i mindre omfang er forringet.
…
D. Kontanterstatning
Genstande, der er indkøbt som nye og er mindre end to år gamle, og i øvrigt er ubeskadigede på skadetidspunktet, erstattes med genanskaffelsesprisen for tilsvarende nye genstande.

For genstande, der er mere end to år gamle, købt som brugte eller i forvejen er beskadigede på skadetidspunktet, fastsættes erstatningen til genanskaffelsesprisen for tilsvarende nye genstande med rimeligt fradrag for værdiforringelse* som følge af alder, brug, nedsat anvendelighed eller andre omstændigheder. Fradrag som følge af alder eller brug m.v. gøres dog kun gældende, såfremt nytteværdien* var væsentligt nedsat før skaden.
…
3.5 Hvis 3.3 - 3.4 er uanvendelige.
Er reglerne i 3.3 - 3.4 uanvendelige i en skadesituation, opgøres erstatningen efter den praksis, der i øvrigt har dannet sig omkring forsikringsaftalelovens § 37.
…
Nytteværdi: nytteværdien forstås, hvilken nytte den sikrede kunne have haft af tingen, hvis skaden ikke var sket, samt hvor længe den sikrede kunne have haft nytte af tingen. Er der tale om en ting, der normalt ikke udskiftes og ikke har en vis levetid, gøres der ikke fradrag for alder og brug (f.eks. antikviteter og kunst). For ting, der udskiftes med jævne mellemrum, kan der gøres fradrag for alder og brug i forholdet mellem den tid, tingen har været brugt, og den tid tingen kunne have været brugt, hvis skaden ikke var sket.
…
Værdiforringelse:

- Ved 'værdiforringelse' forstås, at der kan gøres fradrag på grund at.
- Alder (f.eks. tøj, gardiner og tæpper).
- Brug (f.eks. ting, der kræver vedligeholdelse og normalt udskiftes pga. slid).
- Nedsat anvendelighed (f.eks. mode og teknik).

6. 81.683

- Andre omstændigheder (f.eks. hvis tingen i forvejen er beskadiget)."

Nævnet udtaler:

Nævnet har gennemgået sagen og finder - henset bl.a. til de skadede genstandes art og alder - ikke at kunne pålægge selskabet at udbetale yderligere erstatning, hvorfor

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Poul Sørensen